

Szakmódszertan – BTTR762OMA-03

2025/2026. tanév, őszi félév, csütörtök 16:00, 406

Kurzus címe: Szakmódszertan	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: gyak. (kredit 100%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 28 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: - Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): referátumok, mikrotanítások, beadandó dolgozatok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Kurzusleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása, vagy a féléves témák felsorolása (ld. új szakos KKK , ill. NAT Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám)	
Témák: 1. A tárgy követelményeinek ismertetése. Bevezetés. 2. Történelemdidaktika. Hogyan tanítsunk történelmet? 3. A történelemtanítás tervezése rövid és hosszú távon. 4. A mikrotanítás fogalma, tervezése. 5. Mikrotanítás I. – A történelemoktatásban felhasználható IKT eszközök 6. Mikrotanítás II. – Tanulásszervezési formák és hasznosíthatóságuk 7. Mikrotanítás III. – Forrás- és térképhasználat a történelemoktatásban 8. Mikrotanítás IV. – A mesterséges intelligencia etikus használata 9. Mikrotanítás V. – A történelemoktatás és a zene 10. Mikrotanítás VI. – A történelemoktatás és a képzőművészet 11. Mikrotanítás VII. – A történelemoktatás és a filmművészet 12. Mikrotanítás VIII. – Játékos történelemoktatás: tematikus órák, videojátékok és humor 13. A félév értékelése Célok, feladatok: A félév során egy mikrotanítás megtartása kötelező , amelyet az esedékes mikrotanítás hete előtti vasárnap éjfélig kell elküldeni a berecz.gabor@arts.unideb.hu e-mail címre. Kötelező továbbá a Mikrotanítás IV-VIII.-ig bizonyos otthoni feladatok elvégzése (óránként kb. 10-15 perces készülést igényel). Az órai aktivitás elvárt. Mikrotanítási témák: (1) A Közel-Kelet főbb civilizációi, (2) Politika az ókori Hellasban, (3) A görög civilizáció, (4) Politika az ókori Rómában, (5) A római civilizáció, (6) Politeizmus, monoteizmus, (7) A kereszténység kezdete, (8) Egy eurázsiai birodalom: a hunok, (9) A Római Birodalom bukása és örökösei, (10) Az iszlám és az Arab Birodalom, (11) A parasztság világa, (12) Az egyházi rend, (13) A középkor művelődése, (14) A nemesi rend, (15) A polgárok világa, (16) A magyar őstörténet és a honfoglalás, (17) A keresztény magyar államalapítás, (18) A magyar állam megszilárdulása. KKK megfelelés: – Ismeri az ókori görög és római politikai struktúrák főbb jellemzőit és változásait, az ókori és ókori keleti civilizációk kulturális örökségét (írásbeliség, művészetek, tudományok, gazdaság, jog), különös tekintettel a vallási hagyományokra.	

– Ismeri a középkori Európa és Európán kívüli világ történetét. – Tisztában van az öt világvallás alapvető tanításaival. – Ismeri a honfoglalás és a 10. század magyar történelmének témakörét felölölő kérdéseket és hipotéziseket. – Tisztában van az ókori és a középkori Európa történetének gazdaság- és társadalomtörténeti alapfogalmaival, a társadalmi rétegzettségével, gazdasági és kereskedelmi újításaival. – Tisztában van a művészettörténeti korszakokkal és főbb jellemzőivel, elemezni tudja a világi és egyházi kultúra eltérő aspektusait, ismeri és érti a középkori egyháztörténet legfontosabb eseményeit – Képes a különböző segédtudományok eredményeit hasznosítva komplex képet kialakítani a magyarság eredetéről, vándorlásáról. – Képes kiemelt figyelmet fordítani a Kárpát-medence népeinek történetére, a magyarság középkori történetére, az államalapítás, a középkori magyar állam megszilárdulásán és válságain keresztül.
Mely NAT-KET elemeket tartalmazza a kurzus? (kerettantervekhez ld. https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat)
A kurzuson tárgyalt anyagok lefedik a történelem tantárgy 9-12 évf. kerettantervének a 7-15. oldalán felsorolt témákat, fogalmakat, és a témákhoz tartozó meghatározott célokat. A kurzuson tárgyalt anyagok lefedik a történelem tantárgy 6-8 évf. kerettantervének a 8-13. oldalán felsorolt témákat, fogalmakat, és a témákhoz tartozó meghatározott célokat. Valamint a kurzus megfelel a NAT II. 3. 4. 1. pontjában megfogalmazott alapelveknek és céloknak, és fedi az 5-8. évfolyam főbb témakörrei közül a 2-5; valamint a 9-12. évfolyamra határozott főbb témakörök közül az 1-5. témaköröket. Továbbá a kurzus a Magyar Közlöny 2020. évi 17. számának 350-352. oldalán megfogalmazott célok eléréséhez is hozzájárul.
Mely NAT-ra épülő érettségi vizsgatárgy követelményeket tartalmazza a kurzus? (ld. https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol)
A kurzust elvégző tanulók rendelkeznek a történelem érettségi követelményekben megfogalmazott kompetenciákkal, és áttekintjük a közép- és emeltszintű témakörök közül a 1.1-2.5. témaköröket, illetve az ezekhez kapcsolódó fogalmakat, személyeket, valamint a topográfiai és a kronológiai adatokat.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)
- Kaposi József: Szélgjegyzetek a történelemtanítás gyakorlatának alakulásáról. Új pedagógiai szemle, 2010 3–4. szám. - Katona András—Sallai József: A történelem tanítása. Tantárgy-pedagógiai összefoglaló. Bp., 2002. - Kis Sándor: „Elő a mobilokkal!” M-learning – A mobiltelefon alkalmazási lehetőségei a történelemórán. Knausz Imre (szerk.): Az évszámokon innen és túl... Megújuló történelemtanítás. Bp., 2001. - Komáromy Gábor: Történelem az Interneten. Bp., 1998. - Kovács István–Kovács Istvánné–Óbis Hajnalka: A változó történelemoktatás. Debrecen, 2015. - Szabó Márta: A motiváció lehetőségei a történelemtanításban. I. rész. Történelempedagógiai füzetek 1999/4. szám 11–21.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség, attitűd</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a kurzus jellemzően, érdemben hozzájárul (ld. szakos KKK)

A kurzus hozzájárul az osztatlan tanárképzés KKK-jában szereplő, a „2. melléklet a 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelethez” című részében felsorolt 1. 1-1.6.3. pontokban felsorolt kompetenciáknak és kompetenciaelemek fejlesztéséhez.

Továbbá: Szakmai alapoó ismeretek:

- **történeti demográfiai alapismeretek;**
- **történeti segédtudományok;**
- **forrásismeret: az egyes korszakokhoz és forrástípusokhoz kapcsolódó segédtudományi ismeretek, írásos és képi források elemzése és feldolgozása, statisztikákból, diagramokból, térképekről, nyomtatott és digitális felületekről nyerhető információk értékelése, forráskritika**

A szaktudomány szakmai törzsanyagának ismeretkörei:

- alapos szakmai ismeretek a magyar és az egyetemes történelem nagy korszakairól (**őskor**, ókor, középkor, koraújkor, újkor, jelenkor),
- alapos szakmai ismeretek a magyar történelem legfontosabb eseményeiről, jelenségeiről, folyamatairól és fordulópontjairól (nemzeti ünnepek és emléknapok) a magyar őstörténettől napjainkig;
- áttekintő, horizontális igényű, szintetizáló, tudományosan megalapozott ismeretek Európa és az Európán kívüli világ politikatörténetéről, társadalomtörténetéről, művelődéstörténetéről, gazdaságtörténetéről;
- történeti földrajz;
- a magyarság és a Kárpát-medence népeinek története napjainkig, együttélés a Kárpát-medencében
- **történeti ökológia;**
- egyház- és vallástörténet;
- **helytörténet;**
- életmód- és művelődéstörténet;
- Ismeri az ókori görög és római politikai struktúrák főbb jellemzőit és változásait, az ókori és ókori keleti civilizációk kulturális örökségét (írásbeliség, művészetek, tudományok, gazdaság, jog), különös tekintettel a vallási hagyományokra.
- Ismeri a középkori Európa és Európán kívüli világ történetét.
- Tisztában van az öt világvallás alapvető tanításaival.
- Ismeri a honfoglalás és a 10. század magyar történelmének témakörét felölelő kérdéseket és hipotéziseket.
- Tisztában van az ókori és a középkori Európa történetének gazdaság- és társadalomtörténeti alapfogalmaival, a társadalmi rétegzettségével, gazdasági és kereskedelmi újításaival.
- Tisztában van a művészettörténeti korszakokkal és főbb jellemzőivel, **elemezni tudja a világi és egyházi kultúra eltérő aspektusait**, ismeri és érti a középkori egyháztörténet legfontosabb eseményeit

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Berecz Gábor, egyetemi tanársegéd

Kurzus oktatója (név, beosztás, tud. fokozat): **Berecz Gábor, egyetemi tanársegéd**